

JOSEP ROVIROSA OLIVÉ, secretari general de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 8/2021 els membres del Consell de la Informació de Catalunya van adoptar per unanimitat i en reunió virtual online de data 6 de juliol de 2021 el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient núm. 8/2021

ASSUMPTE: Escrit de queixa de la senyora C.M.F. perquè considera “vergonyós” el titular de la notícia publicada al suplement En Blau de elnacional.cat, arran de la mort del cantant Àlex Casademunt. El titular deia el següent: “Laia, la guapa mare de la filla d'Àlex Casademunt, destrossada al tanatori”.

ANTECEDENTS

La persona que presenta la queixa indica que “no és el primer cop que aquest diari fa titulars d'aquest tipus” i que “sembla ser que això és impune”. A criteri del denunciador, la informació, signada pel periodista Marc Villanueva, vulnera el Codi Deontològic en els Criteris 2 (evitar perjudicis per informacions sense prou fonaments), 6 (Conciliar els drets individuals amb el dret del públic a saber) i 12 (Respectar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral).

AL·LEGACIONS

En representació de *El Nacional* “*En blau*”, la senyora Anna Estella Monteys al·lega que la informació qüestionada no vulnera el Codi Deontològic dels Periodistes de Catalunya. Escriure que la que va ser parella d'Àlex Casademunt “és guapa -diu la senyora Estella- en cap cas vulnera cap dels criteris mencionats a la queixa (ni d'altres)”.

Tot i això, dies després de la seva publicació, el diari digital va actualitzar la informació i la paraula *guapa* va ser retirada del titular. La representant de *El Nacional* ho explica així: “Més enllà de la realitat del fet que la Sra. Laia és, indubtablement, bella, cal reconèixer que aquesta menció dintre de l'article pot resultar desafortunada, especialment, pel caràcter tràgic de la notícia, que també relata com el Sr. Casanovas va ser, l'any 2001, part d'un autèntic fenomen mediàtic”. Malgrat tot, però, la menció a la bellesa “en cap cas resulta ni vexatòria, ni atempta contra la dignitat de les persones o la seva integritat moral, i no pot ser interpretada amb cap ànim més que el d'afalagament”.

Respecte als Criteris del Codi Deontològic que la queixa considera vulnerats, la senyora Estella al·lega el següent:

Criteri segon: “De cap de les maneres, l'expressió emprada es pot considerar injuriosa o lesiva per la dignitat de les persones provocant dany o descrèdit. No existeix cap possibilitat que es pugui considerar que l'adjectiu “guapa” dintre de la frase, tingui caràcter d'injúria o que tingui la intenció d'ofendre o molestar a la persona referida. Tampoc, afecta la dignitat de la persona, donat que no es menysprea o menysprea, no atempta contra la seva estimació, ni causa cap mena d'alteració en la consideració dels altres, ni en el sentiment de la pròpia persona”.

Criteri sisè: Aquest criteri, estableix el dret de les persones individuals a no proporcionar informació o respondre preguntes. Més enllà de que no es produeix la infracció del criteri 6 -en cap interpretació possible d'aquest- el fet concret sobre el que s'ha plantejat queixa no es pot encabir en aquest supòsit, donat que, ni remotament, el contingut de la queixa no respon al contingut del criteri.

Criteri dotzè: “No s’ha produït cap mena de lesió de la dignitat de les persones, ni s’ha inclòs cap expressió discriminatòria. No s’ha utilitzat cap mena d’expressió vexatòria (molt menys que pugui incitar a l’odi o a la violència), ni tan sols que es pugui considerar falta de respecte. Preservar la dignitat de les persones suposa protegir-les dels atemptats a la seva reputació personal o professional, entesa com l’apreciació que els demés poden tenir d’aquella persona. El comentari no és insultant, insidiós, infamant, difamatori o vexatori.

PONÈNCIA

Cal dir, en primer lloc, que aquest Consell valora molt positivament la reflexió que duu al mitjà informatiu a retirar del titular el qualificatiu de guapa referit a la persona subjecte de la informació. Es retira perquè “aquesta menció dintre de l’article pot resultar desafortunada, especialment, pel caràcter tràgic de la notícia”, al·lega la senyora Anna Estella. I aquest Consell creu el mateix, tal com s’exposa a continuació:

Entenem que ressaltar al titular una condició (la bellesa) inherent a la persona, una dada prèviament coneguda i que informativament no aporta res a la notícia, és irrellevant periodísticament. El titular és la síntesi de la notícia, l’expressió reduïda d’allò que és nou. I si la bellesa del subjecte informatiu no és el fet noticiable, perquè el redactor titula contrastant els termes “guapa” i “destrossada”? És diferent el dolor segons la bellesa de qui el pateix? Varia la bellesa segons el grau del dolor? Si el subjecte del dol no respongués als canons establerts de bellesa, el periodista hi hauria incidit a l’hora de redactar el titular? És més impactant pel lector veure el dol en una persona bella que en una que no ho és? Ens està dient el redactor que el dol desfigura la bellesa del subjecte de la notícia? O, contràriament, que la ressalta? O encara més simple: Té cap relació el dol i la bellesa de qui el pateix?

Les especulacions podrien ser innumerables però cap no tindria una resposta clara. Creiem que si el redactor ha confrontat en el titular bellesa i dol és perquè sigui el lector qui, de manera intuïtiva, faci aquestes especulacions. Insistim en que la bellesa ressenyada en el titular no aporta cap informació nova. I és per aquesta voluntat especulativa que creiem que el titular, en la seva forma primera, abans de ser canviat, estaria vulnerant el Criteri novè que insta a “respectar al dret a la privacitat” de les persones i que en la seva exposició concreta que “cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies”. Estem convençuts de que si, tal com diu la representant del mitjà, la menció de guapa “resulta desafortunada” es per aquesta voluntat especulativa al voltant del dolor de la persona subjecte de la notícia.

Compartim amb els responsables de *El Nacional* que fer explícit que una persona és guapa no es pot considerar ni injuriós (Criteri segon) ni afecta a la seva dignitat o integritat moral (Criteri dotzè). I que fins i tot pot ser afalagador, com al·lega la senyora Estella. Però considerem que fer-ho contrastant-ho amb el dol és una intromissió innecessària en els sentiments de la persona.

Pel que fa al Criteri sisè, presumptament vulnerat segons la queixa, coincidim amb les al·legacions del mitjà, ja que “els drets individuals” i “l’assetjament intimidador” citats en aquest Criteri es refereixen al dret a no revelar informació i al setge que pugui establir un periodista al voltant d’una font per aconseguir informació de manera poc ètica i no als protagonistes de la informació.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

A C O R D

En el seu redactat inicial, el titular del suplement En Blau de elnacional.cat objecte de la queixa vulnera el Criteri novè del Codi Deontològic de Catalunya ja que incita a especular sobre els sentiments i les circumstàncies personals en el dol de la persona subjecte de la notícia.

I per que així consti s'estén la present certificació, amb el vistiplau del president, a Barcelona en data 6 de juliol de 2021. Certifico.

Vistiplau
Josep Carles Rius
President

Josep Rovirosa
Secretari General